

INNOVASJON OG ENTREPRENØRSKAP

Ettårig høyere yrkesfaglig utdanning

60 studiepoeng

Gyldig fra 2025

Studiet er akkreditert av styret den 16.12.20 Sak 20_11_8

Godkjent i Utdanningsutvalget den 21.01.21 (UU/F-sak 3/21)

Studieplanen er endret ihht ny studieplanmal. Studieplanmalen er godkjent av
Utdanningsutvalget 25.10.2022 (UU/F-sak 51/22)

Med forbehold om endringer

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	2
2. Opptakskrav	4
3. Overordnet læringsutbytte	5
4. Studiets struktur og faglig progresjon.....	7
4.1 Emneoversikt	8
5. Undervisningsformer og læringsaktiviteter	8
6. Praksis	9
7. Vurdering.....	10
7.1 Eksamens- og vurderingsordninger	10
7.2 Vurderingsoversikt og sensurordning	10

1. Innledning

Om faget

Entreprenørskap handler om å etablere og utvikle ny forretningsmessig virksomhet. Oppstartsbedrifter og nye idéer er helt avgjørende for å skape arbeidsplasser og verdier. Den vitenskapelige definisjonen av entreprenørskap er: «å finne og utnytte muligheter til å skape varer og tjenester¹». Dette betyr at entreprenørskap ikke nødvendigvis trenger å handle om å starte et nytt firma. Mulighetene kan like gjerne finnes og utnyttes i etablerte selskaper. Entreprenørskap er ikke det samme som innovasjon selv om begrepene er nært beslektet. I næringslivet brukes vanligvis følgende definisjon av begrepet innovasjon: «en ny vare, en ny tjeneste, en ny produksjonsprosess, anvendelse eller organisasjonsform som er lansert i markedet eller tatt i bruk i produksjonen for å skape økonomiske verdier².» Denne definisjonen understøttes også i faglitteraturen hvor det ofte henvises til Schumpeter. Begrepet innovasjon er i Schumpeters økonomiske tenkning nært knyttet til entreprenørskap. Entreprenørrollen i en markedsøkonomi handler i all hovedsak om å gjennomføre innovasjoner i møte med en verden preget av usikkerhet og risiko.

Innovasjon og entreprenørskap handler om nettopp tilpasningsdyktighet, gjennom å se muligheter og finne løsninger på individets og samfunnets behov. En praktisk definisjon av innovasjon som er lett å huske og forstå er: «nytt, nyttig, nyttiggjort». For at noe skal være en innovasjon må det ikke nødvendigvis være noe helt nytt, men det må ha elementer av noe nytt i seg. Det må være nyttig, og må bli tatt i bruk av noen.

I et utdanningsperspektiv handler dette om å utvikle entreprenørielle ferdigheter, egenskaper og holdninger gjennom tverrfaglig og erfaringsbasert læring ved å se muligheter og gjøre noe med dem med utgangspunkt i eget fagfelt.

Den ettårige fagskoleutdanningen i innovasjon og entreprenørskap skal både utvikle gründere med egne forretningsideer, og kandidater som kan bidra til nyskaping og nødvendig utviklings- og omstillingsarbeid i etablerte bedrifter. Studentene skal gjennom etablering av egen studentbedrift jobbe med reelle utfordringer, og en viktig del av prosessen er å tørre å prøve uten å vite, gjøre feil, reflektere og lære sammen som gruppe og som enkeltindivider.

Kontakt med bransje og næringsliv

Kontakt med bransje og næringsliv har alltid vært en viktig forutsetning for å sikre at studentene får en så praktisk relatert undervisning som mulig, men også for å sikre at Fagskolen Kristiania til enhver tid er oppdatert på bransjens behov. I tillegg til lærerkrefter som kommer fra bransjen og som tar med seg reelle caser, baserer utdanningen seg også på konkret arbeidspraksis hos sentrale bransjeaktører. Gjennom bruk av mentorordning og aktiv deltakelse i regionens startup-miljø, blant annet gjennom praksis, vil studentene være tett på både gründere og innovasjonsmiljøer i arbeidslivet og etablere et verdifullt nettverk for entreprenørskap og innovasjon.

¹ S. Shane and S. Venkataraman, "The Promise of Entrepreneurship as a Field of Research," *Acad. Manage. Rev.*, vol. 25, pp. 217-227., 2000.

² Civita: <https://www.civita.no/politisk-ordbok/hva-er-innovasjon>

For Fagskolen Kristiania er det et uttalt mål å skape arbeidssituasjoner som likner mest mulig på den hverdagen studentene vil møte når de skal ut i jobb. I arbeidet med etablering av egen studentbedrift må studentene håndtere utfordringer i en usikker og kompleks virkelighet gjennom å ta egne valg og beslutninger, etablere eget nettverk og relasjoner til ressurspersoner, ta selvstendig ansvar og finne sin rolle i en studentgruppe som sammen skal skape resultater gjennom utvikling og realisering av egen forretningsidé.

Tverrfaglighet

Tverrfaglighet ligger som et fundament for alt arbeid i studentbedriftene ved at innovasjon og entreprenørskap i seg selv blir en tverrfaglig læringsmetode. Det jobbes blant annet med kreativitet og idéutvikling, forretningsmodellering, markedsarbeid, økonomi, ledelse og HR, bærekraft og samfunnsansvar gjennom helhetlige innovasjons- og entreprenørskapsprosesser.

Gjennom studietiden legges det til rette for at studentene innen utvalgte tema jobber i grupper sammen med studenter fra andre fagområder, eller søker hjelp fra andre. Gjennom et tverrfaglig fokus vil studenter med ulik fagkompetanse kunne jobbe sammen og få en dybde i forståelsen av egen fagkunnskap som ikke kan læres på samme måte gjennom konstruerte tverrfaglige caseoppgaver. Det bidrar på en unik måte til å utvikle studentenes samarbeidsevner og perspektiver på verdien av tverrfaglighet i arbeidsprosesser.

2. Opptakskrav

For å bli tatt opp som student på fagskolestudiet Innovasjon og entreprenørskap må du oppfylle ett av disse opptakskravene:

- Generell studiekompetanse
- Treårig yrkesfaglig opplæring
- Fagbrev/svennebrev
- Realkompetansevurdering

Om realkompetansevurdering

Dersom søkeren ikke har oppnådd yrkeskompetanse eller generell studiekompetanse kan en kvalifisere til opptak på bakgrunn av realkompetanse. Med realkompetanse menes all formell og ikke formell kompetanse som søker har opparbeidet seg gjennom skolegang, arbeid og fritid.

Søknad på grunnlag av realkompetanse skal gis individuell behandling, og søker må dokumentere at de innehar de kvalifikasjonene som gjør at de har kompetanse til å gjennomføre studiet.

Søkere må fylle minimum 23 år i opptaksåret.

I tillegg skal søker dokumentere norskkunnskaper tilsvarende kompetansemålene i vg1 studieforberedende, vg2 i yrkesfaglig utdanningsprogram, eller språkprøve tilsvarende nivå B2.

På kristiania.no finnes utfyllende informasjon om realkompetansevurdering.

3. Overordnet læringsutbytte

Alle studieprogrammer ved Fagskolen Kristiania har fastsatt et overordnet læringsutbytte som enhver student er forventet å oppnå etter å ha fullført studiet. Læringsutbytte beskriver hva studenten er forventet å vite, kunne og være i stand til å gjøre som et resultat av læringsprosessene knyttet til studiet. Læringsutbytte er beskrevet i kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskaper

Kandidaten ...

- har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy knyttet til innovasjonsprosessen og bærekraftig innovasjon, samt metodikk innen Design Thinking som brukersentrert innovasjonsmetode.
- har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy knyttet til markedsarbeid, kundedialog og salgsrettet arbeid som benyttes under etablering og utvikling av en ny virksomhet
- har kunnskap om arbeidet med utvikling og justering av en bærekraftig forretningsmodell, vekststrategi og skalerbarhet for oppstartsbedrifter.
- har innsikt i entreprenørskapsprosessen og hvordan forretningsidéer oppstår, utvikles og blir til en bedrift. Herunder innsikt i regelverk, standarder og avtaleverk knyttet til bedriftsetablering og innovasjoner.
- forstår hvilken betydning innovasjon og entreprenørskap har for verdiskapningen i samfunnet
- kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagfeltet, gjennom informasjonshenting rundt fagtemaer innen innovasjon og entreprenørskap, samt gjennom kontakt med økosystemet rundt oppstartsbedrifter.
- forstår hvordan innovasjon og entreprenørskap som fag anvendes i ulike bransjer, og hvilken praksis som benyttes

Ferdigheter

Kandidaten ...

- kan anvende faglig kunnskap i arbeidet med gjennomføring av innovasjonsprosesser, kreativ idéutvikling og salgsrettet arbeid.
- kan anvende faglig kunnskap om bærekraftperspektivet i arbeidet med innovasjonsprosesser, og generelt i arbeidet med etablering av en oppstartsbedrift.
- kan anvende faglig kunnskap i arbeidet med å utvikle forretningsmodell for egen studentbedrift, og foreta nødvendige justeringer basert på markedsarbeid og tilbakemeldinger fra definerte målgrupper.
- kan anvende relevante faglige verktøy og metodikker i arbeidet med utvikling, kvalitetssikring og realisering av nye produkter/tjenester
- kan finne og henvise til informasjon om gründervirksomhet og fagstoff som omhandler innovasjon, entreprenørskap og forretningsutvikling, og vurdere relevansen for arbeidet med innovasjonsprosesser og bedriftsetablering.

- kan planlegge, etablere, drive og avvikle en mindre bedrift, og gjennom erfaringen dette gir reflektere over og forstå sentrale problemstillinger og utfordringer knyttet til en mindre bedrifts hverdag.

Generell kompetanse

Kandidaten ...

- har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper for hvordan man gjennom tverrfaglig samarbeid kommersialiserer en forretningsidé og etablerer en oppstartsbedrift
- kan bidra i innovasjons- og entreprenørskapsprosesser i tråd med etiske krav og retningslinjer gjennom å ha opparbeidet seg bevissthet rundt bærekraft, samfunnsansvar og etiske verdier i et entreprenørskapsperspektiv.
- kan planlegge og gjennomføre innovasjonsprosesser etter utvalgte målgruppers behov, enten i form av intraprenørskap i etablerte bedrifter, eller i en gründervirksomhet i en oppstartsfase
- kan bygge relasjoner til aktører i økosystemet rundt oppstartsbedrifter, utveksle erfaringer og synspunkter og delta i diskusjoner på denne type arenaer, samt benytte mentorering til refleksjon og utvikling i de ulike fasene i arbeidet med studentbedriften.
- kan planlegge og gjennomføre arbeidet med etablering av utvikling av en oppstartsbedrift, og ta reelle valg knyttet til idé, kommersialisering, registrering og drift av en bedrift.

4. Studiets struktur og faglig progresjon

Innovasjon og entreprenørskap er en ettårig utdanning som totalt utgjør 60 studiepoeng og gjennomføres over to semestre. Studiet er strukturert med to emner;

1. Innovasjon og entreprenørskapsprosessen
2. Forretningsmodellering, vekststrategi og praksis.

Hvert emne inneholder temaer som introduserer studentene for nye fagområder som er relevante for utdanningen. Temaene organiseres slik at studenten kan arbeide med oppgaver og fagstoff med økende grad av kompleksitet og tverrfaglighet. Hvert emne avsluttes med en summativ vurdering.

Undervisningen er stedsbasert, men deler av undervisningen kan gjennomføres digitalt.

I første semester skal studentbedriftene etableres. Dette gjøres i starten av emnet. Her får studentene en introduksjon til sentrale områder som kreativitet og idéutvikling, teamarbeid og samhandling, og hovedelementene i arbeidet med bedriftsetablering.

Videre går studentene dypere inn i tematikken med stor vekt på innovasjonsmetodikk generelt og idéutvikling spesielt, og vurdering av idéenes kommersialiseringspotensial. Her vil også etablering av team, samhandling og entreprenøren som leder og medarbeider være sentrale områder. Gjennom temaet om brukerdrevet innovasjon vil studentene bli kjent med teknikker for designtenking som er en brukersentrert måte å jobbe med innovasjon og utvikling. Praktisering av oppsøkende arbeid og nettverksbygging er her avgjørende helt fra starten av for å lykkes.

I løpet av det første semesteret skal studentene ha utviklet en forretningsidé, dannet studentteam og etablert studentbedrift. I tillegg skal studentene ha utarbeidet utkast til en forretningsmodell og hovedpunktene i en forretningsplan. Studentene får mulighet til å delta i ulike konkurranser og nettverksaktiviteter gjennom fagskolens samarbeid med representanter fra økosystemet rundt oppstartsbedrifter.

I semester to står arbeidet med forretningsmodellering og vekststrategi sentralt. I temaet om bærekraftig forretningsmodellering og product/market fit skal studentene lære om markedsbearbeiding og samskaping med kunder i en utviklingsfase og forutsetninger for skalerbarhet og vekst. For å lykkes må studentbedriftene blant annet jobbe målrettet med å utvikle sitt nettverk og sin ressurstilgang.

Praktisering av oppsøkende markedsarbeid og nettverksbygging er en gjennomgående arbeidsmetode i hele utdanningen. Studentene må kontinuerlig søke kunnskap og innsikt, og utfordre sine egne oppfatninger.

I siste del av semesteret gjennomføres en praksisperiode hvor studentene kan velge mellom ulike alternativer. Praksisperioden gir en fin overgang til arbeidslivet uansett om studentene ønsker å ta studentbedriften videre som gründere, eller ønsker å jobbe med innovasjonsprosesser i etablerte virksomheter.

4.1 Emneoversikt

Beskrivelse av de enkelte emner vil publiseres på Fagskolen Kristianias nettsider. Emnebeskrivelsene inneholder blant annet informasjon om innhold, læringsutbytte, læringsformer, omfang, vurderingsformer, pensumlitteratur og eventuell anbefalt litteratur.

Emne 1: Innovasjons- og entreprenørskapsprosessen

Studiepoeng: 30

Totalt omfang: 730 timer

I dette emnet skal studentene etablere egne studentbedrifter med utgangspunkt i eget fagfelt og interesseområde.

Det jobbes med hele entreprenørskapsprosessen fra idé til bedriftsetablering og bærekraftperspektivet står sentralt. Det legges spesielt vekt på arbeidet med idéutviklingsprosessen og Design Thinking som en brukersentrert innovasjonsmetode. Videre behandles tema som teamarbeid, nettverksbygging og entreprenøren som leder og medarbeider, samt hvordan økosystemet rundt startups kan bidra i en etableringsfase.

Emne 2: Forretningsmodellering, vekststrategi og praksis

Studiepoeng: 30

Totalt omfang: 870

Emnet består av temaer som en videreføring av arbeidet i første semester. Det fokuseres spesielt på forretningsmodellering gjennom markedsbearbeiding og samskaping med kunder i en utviklingsfase (product/market fit), og forutsetninger for skalerbarhet og vekst.

Studentene skal videreutvikle forretningsmodellen for sin studentbedrift gjennom kontinuerlig forbedring i dialog med markedet og definerte målgrupper. Praksismodulen utgjør en viktig del i den siste fasen av studentenes læringsbane.

5. Undervisningsformer og læringsaktiviteter

En viktig del av undervisningsformene og læringsaktivitetene på fagskolen er at de er praktisk rettet og er relevante med tanke på hva studentene møter ute i arbeidslivet senere. Derfor brukes det mye tid på workshops, prosjekt- og casegjennomføring og øvrig arbeidslivsrelevant arbeid gjennom individuelle og gruppebaserte oppgaver. For å sikre god progresjon og at studentene oppnår læringsutbyttet er det mye fokus på veiledning fra lærer.

Valg av undervisningsformer og læringsaktiviteter er styrt av læringsutbyttebeskrivelsene for studiet. Det forventes at studentene jobber utenfor undervisningstimene både individuelt og i

grupper. Hvis det er relevant for tematikken og læringsutbyttet, vil noen av læringsaktivitetene kunne skje på tvers av studier.

De spesifikke undervisnings- og læringsformene for det enkelte emnet fremkommer i emnebeskrivelsen. Noe av undervisningen kan foregå på engelsk eller andre skandinaviske språk.

6. Praksis

I andre semester skal studentene ut i en praksisperiode. Fagskolen bistår studentene i å finne praksisplass, men studentene skal selv søke på plassen som et virkemiddel til økt læringsutbytte og engasjement. Skolen skal godkjenne både praksisplassen og veileder, men vil i tillegg ha et utvalg av praksisplass-avtaler som garanterer studenter, som ikke selv har funnet egnet sted, praksisplass og veiledning.

Praksisen skal gi studentene et realistisk innblikk i framtidig yrkesutøvelse enten som gründer, eller innen arbeid med innovasjonsprosesser i næringslivsbaserte innovasjonsmiljøer. Samtidig videreutvikles viktige ferdigheter i en realistisk setting og under kyndig veiledning.

Studentene skal få kunnskap om gründermiljø, eller hvordan etablerte bedrifter jobber med innovasjonsprosesser og utvikler en sterk innovasjonskultur. Praksisperioden skal gi studentene en forståelse for bransjen i forhold til studiets teoretiske og praktiske tilnærming, og skal videre gi forståelse for bedriftskultur, de ansattes rammer, utfordringer og forutsetninger.

For studentene vil gjennomføring av en praksisperiode berike opplæringen. Dette blant annet fordi de vil utvikle kunnskaper og ferdigheter knyttet til fagområdet som vanskelig kan overføres i en undervisningssituasjon. Videre vil studentene både kunne se hensikten med undervisningsgrunnlaget og kunne reflektere over sammenhengen mellom teori og praksis.

På Innovasjon og entreprenørskap er praksis et tilbud til alle studenter som oppfyller studiets faglige mål. Dette blir vurdert av faglærere i forkant av praksis.

Organisering

Det er Fagskolen Kristiania som har ansvaret for at praksisperioden er kvalitetssikret. Praksisen er en viktig del av utdanningen, og studentene skal ha faglig utbytte av det som skjer.

Studentene skal i tilknytning til gjennomføring av praksisperioden få tildelt en praksiskontakt fra skolen som koordinerer oppfølging og veiledning av studentene. Studentene vil også få tildelt en praksisveileder fra praksisbedriften som har et spesielt ansvar for tilrettelegging og oppfølging i perioden. Praksisveileder fra praksisbedriften skal ha erfaring og kompetanse fra fagområdet innovasjon og entreprenørskap, og skal videre ha ansvars- og arbeidsoppgaver knyttet til dette. Praksisveilederen vil være bedriftens kontaktperson overfor skolen.

Praksisveilederen ved praksisbedriften vil sette av tilstrekkelig med tid til veiledning og oppfølging av studenten i praksisperioden.

Etter praksisperioden skal studentene levere en praksisrapport der de blant annet evaluerer praksisperioden som helhet og egen innsats underveis.

7. Vurdering

I løpet av studiet vil studentene få både formativ (underveis) og summativ (avsluttende) vurdering. Formative vurderinger har til hensikt å gi studenten tilbakemeldinger på faglig nivå og oppnådd læringsutbytte i det enkelte emnet. Formativ vurdering er en vurdering for videre læring, og hensikten er å fremme videre læring hos studenten. Den summative vurderingen har til hensikt å vurdere i hvilken grad studenten har oppnådd læringsutbyttet mot slutten av emnet eller studiet som helhet, det vil si en vurdering av læring.

Emnene avsluttes med en eksamen eller mappevurdering der studentene vurderes etter en skala fra A-F (der A-E er bestått og F er ikke bestått) eller bestått/ikke bestått. Vurderingsformen er definert i den enkelte emnebeskrivelsen sammen med vektning av karakter der det er aktuelt.

7.1 Eksamens- og vurderingsordninger

Mappevurdering

En studentmappe består av flere innleveringer i løpet av et semester som vurderes samlet som en mappe etter siste innlevering. Mappen skal være grunnlag for vurdering på slutten av hvert semester/emne. Det som samles i vurderingsmappen har som formål å vise studentens kunnskaper, ferdigheter og den generelle kompetansen i emnet.

Mappeinnhold og formelle krav om utforming av mappen spesifiseres i et mappekrav som studentene får utdelt. Dato for utdeling av mappekrav og innleveringsfrist formidles i læringsplattformen.

Mappene blir vurdert til bestått /ikke bestått eller etter gradert skala (A-F hvor F er ikke bestått). Alle mapper og eksamener må være bestått for at studenten skal få vitnemål.

7.2 Vurderingsoversikt og sensurordning

Emne	Vurderingsform	Sensur
Emne 1: Innovasjons- og entreprenørskapsprosessen	Mappevurdering, Individuell/gruppe	Intern sensor
Emne 2: Forretningsmodellering, vekststrategi og praksis	Mappevurdering, individuell/gruppe	Ekstern og intern sensor

Mer informasjon om vurderings- og eksamensordningen fremkommer i den enkelte emnebeskrivelse som publiseres på skolens nettsider.